

Velfærdsforanstaltninger på faste arbejdssteder

4.6 Tjekliste om arbejdsstedets indretning og udførelse fx til brug i program- og i projektgranskingsfasen

Velfærdsforanstaltninger på faste arbejdssteder¹

Nr.	Arbejds miljøproblemstilling	Relevans Ja/nej	Beskrivelse af risici	Hvordan kan risici imødegås?	Ansvarlig	Løsning i projekt/ Løsning i journal
	Generelt					
1	Findes velfærdsfaciliteterne på selve arbejdsstedet? ²					
2	Hvis flere forskellige arbejdsgivere indenfor samme bebyggelse har fælles velfærdsfaciliteter, foreligger der så en aftale om, hvem der skal vedligeholde og rengøre faciliteterne? ³					
3	Findes faciliteterne i et passende antal? ⁴					
4	Er placeringen af faciliteterne hensigtsmæssig i forhold til hinanden, til arbejdspladser og færdselsveje?					
5	Er der evt. handicappede arbejdstagere, der skal tages hensyn til? ⁵					
6	Er faciliteterne indrettet i en fast bygning? (med mindre det efter forholdene ikke er muligt eller rimeligt)					

¹ Reglerne gælder enhver art af virksomheder, herunder virksomheder indenfor landbrug, gartneri og skovbrug, hvor ansatte er beskæftiget. For landbrug, gartnerier, skovbrug og andre virksomheder, hvis område er meget udstrakt eller spredt beliggende, gælder reglerne dog kun i den del af virksomhedens bedriftsområde, som består i bygninger og bedriftsanlæg samt arealerne i umiddelbar tilknytning hertil. Ved arbejde på de fjernere arealer på sådanne virksomheder, skal de ansatte have velfærdsfaciliteter efter reglerne om skiftende arbejdssteders indretning. Reglerne omfatter: toilet, spiseplads, håndvask, opbevaring af tøj i form af garderobe eller omklædningsrum (hvis der foretages omklædning fra gangtøj til arbejdstøj, skal der findes **omklædningsrum**), baderum, renselplads, hvileplads, soveplads, telefon

² I en virksomhed med højst 3 ansatte beskæftiget samtidig, kan de ansatte henvises til at benytte arbejdsgiverens faciliteter i hans private bolig eller hans tjenestebolig, hvis boligen er i nærheden af arbejdsstedet, faciliteterne er indrettet i egnede rum og arbejdet ikke er tilsmudsende eller medfører risiko for forurening med materialer, der er smittefarlige, farlige stoffer og materialer mv.

³ Det gælder dog ikke for virksomheder, hvor arbejdet er særligt tilsmudsende, medfører risiko for forurening med smittefarlige materialer, stoffer og materialer mv.

⁴ Midlertidige forøgelse af antallet af beskæftigede, fx under kortvarigt sæsonarbejde, kræves ikke taget i betragtning

⁵ Arbejdstilsynet **anbefaler**, at man ved indretning af velfærdsfaciliteter på en virksomhed indretter mindst et handicapvenligt toilet med håndvask og evt. et handicapvenligt bad (hvis der under hensyn til arbejdsstedets art skal være bad)

Velfærdsforanstaltninger på faste arbejdssteder

Nr.	Arbejds miljøproblemstilling	Relevans Ja/nej	Beskrivelse af risici	Hvordan kan risici imødegås?	Ansvarlig	Løsning i projekt/ Løsning i journal
7	Er rummene forsvarligt indrettet?					
8	Kan rummene opvarmes til en passende temperatur, og har de tilstrækkelig tilførsel af frisk luft?					
9	Er rummene indrettet efter Bygningsreglementets bestemmelser herom? ⁶					
Toilet						
10	Er der mindst et toilet for hver 15 personer?					
11	Er der fuld adskillelse fra gulv til loft mellem de enkelte toiletrum og mod forrum, hvis der ikke er indrettet særskilte toiletrum for mænd og kvinder? ⁷					
12	Sker adgang fra arbejdsrum og spiserum til toilet i gennem et forrum?					
13	Er der håndvask i toiletrum eller i forrum?					
14	Er gulvarealet mindst 1 m ² ?					
15	Er lofthøjden mindst 2,2 m i gennemsnit?					
16	Hvis toilettet skal anvendes af handicappede arbejdstagere, er det så indrettet hertil?					
Spiseplads						
17	Er der indrettet spiseplads, hvis der er spisepauser under arbejdet?					
18	Findes spisepladsen i et egnet lokale med forsvarlige hygiejniske forhold? ⁸					
19	Er der særlig spiseplads indrettet i et særskilt rum, hvis der er mere end 3 ansatte samtidigt på arbejdsstedet?					
20	Er der særlig spiseplads indrettet i et særskilt rum,					

⁶ Der kan dog gælde yderligere krav af hensyn til arbejdets art eller særlige forhold fx særreglerne i kræftfremkaldende stoffer, epoxy, biologiske agenser mv. For virksomheder der er indrettet i ældre bygninger, kan der endvidere gælde lempeligere bygningsmæssige krav.

⁷ Hvis mænd og kvinder skal anvende det samme toiletrum må der ikke være urinal i forrummet

⁸ Dette kan fx være på et kontor, mødelokale, lærerværelse eller arbejdsrummet. Dog kan arbejdspladsen (arbejdsbordet mv. hvor den enkelte udføre arbejde) ikke anvises som spiseplads

Velfærdsforanstaltninger på faste arbejdssteder

Nr.	Arbejds miljøproblemstilling	Relevans Ja/nej	Beskrivelse af risici	Hvordan kan risici imødegås?	Ansvarlig	Løsning i projekt/ Løsning i journal
	hvis der udføres tilsmudsede arbejder, og der ikke foretages omklædning før spisepauserne? ⁹					
21	Består spisepladsen af et passende antal borde og siddepladser med ryglæn? ¹⁰					
22	Er spisepladsen indrettet et med vask og kogeindretning? ¹¹					
23	Er der mulighed for at vaske hænder i nærheden af spiseafdelingen? ¹²					
24	Er der et gulvareal i spiseafdelingen på 1 m ² , for hver person der samtidig benytter spiseafdelingen? (Gulvarealet skal dog mindst være 7 m ²) ¹³					
25	Er rumhøjden mindst 2,2 m i gennemsnit? (For større spiseafdelinger over 50 spisepladser dog mindst 2,5 m)					
26	Er der i fornødent omfang dagslystilgang til spiseafdelingen?					
27	Er vinduerne anbragt, så personer i rummet kan se ud på omgivelserne?					
28	Kan vinduerne lukkes op, eller er spiseafdelingen ventileret effektivt på anden måde?					
29	Kan mad og drikke opbevares sundhedsmæssigt forsvarligt, fx i køleskab?					
30	Er der mulighed for at varme mad, vand til kaffe eller lignende?					
31	Er der adgang til frisk drikkevand?					
32	Er der mulighed for at opbevare tøj udenfor					

⁹ Kravet om indretning af spiseafdeling gælder dog ikke for virksomheder der er indrettet inden 1. januar 1993 uden spiseafdeling, med mindre arbejdet er en sådan art, at spisning ikke bør foregå i arbejdsrum

¹⁰ Arbejdstilsynet anser mindst 60 cm bordplads til hver spiseplads for at være passende

¹¹ Kogeindretning kan fx være i form af en elkedel og en mikrobølgeovn

¹² Køkkenvask kan ikke altid erstatte en håndvask

¹³ Ved skrå lofter medregnes ikke arealer, hvor rumhøjden er under 2 m

Velfærdsforanstaltninger på faste arbejdssteder

Nr.	Arbejds miljøproblemstilling	Relevans Ja/nej	Beskrivelse af risici	Hvordan kan risici imødegås?	Ansvarlig	Løsning i projekt/ Løsning i journal
	spiseafdelingen?					
	Håndvask¹⁴					
33	Er der et passende antal håndvaske ¹⁵ , som er placeret hensigtsmæssigt i forhold til arbejdsrum, spiseafdeling, toiletter, garderobe og omklædningsrum?					
34	Er der 1 håndvask per 5 personer? (i brancherne industri, håndværk, landbrug, gartneri og skovbrug)					
35	Er der 1 håndvask per 10 personer? (i brancherne butik, kontor o. l.)					
36	Er der mindst 1 håndvask per 3 personer? (når arbejdet er stærkt tilsmudsede, medfører risiko for forurening med materialer, der kan være smittefarlige, eller medfører fare for at komme i berøring med stoffer og materialer, som det af sikkerheds- og sundhedshensyn er vigtigt at få fjernet fra huden eller hindre spredning af)					
37	Er håndvaskene forsynet med rindende koldt og varmt vand samt sæbe? ¹⁶ (hvis forureningen af huden ikke kan fjernes med almindelig sæbe, skal der også ved håndvasken findes egnede hudrensemidler)					
	Opbevaring af tøj - garderobe					
38	Sker opbevaring af tøj i garderobe i form af en stang garderobe, garderobeskab, knager eller lignende? ¹⁷					
39	Er stanggarderoben med mindst 20 cm stangplads					

¹⁴ Ved opgørelse af antal af håndvaske medregnes håndvaske i toiletrum ikke

¹⁵ Gulvarealet omkring håndvaske skal normalt have en bredde på 0,6 m, og den fri afstand fra håndvasken skal mindst være 1,2 m

¹⁶ Håndvaske må ikke have håndbetjente vandhaner, hvis de ansatte udsættes for forurening, som af sundhedsmæssige grunde ikke må spredes, fx ved epoxyarbejde

¹⁷ Sker opbevaring i arbejdsrum, må det normalt kun ske i garderobeskab. Der kan dog benyttes stanggarderobe, knager eller lignende i arbejdsrum, hvis der kun er få beskæftigede, og der ikke udføres tilsmudsede arbejde. Dette gælder normalt på kontor

Velfærdsforanstaltninger på faste arbejdssteder

Nr.	Arbejds miljøproblemstilling	Relevans Ja/nej	Beskrivelse af risici	Hvordan kan risici imødegås?	Ansvarlig	Løsning i projekt/ Løsning i journal
	per person?					
40	Er der mulighed for aflåselig opbevaring af personlige ting? (Fx taskeboks (25 x 30 x 50 cm), aflåselig skuffe i eget arbejdsbord eller lignende)					
Opbevaring af tøj - omklædningsrum						
41	Er der omklædning fra gangtøj til arbejdstøj? ¹⁸ Fx <ul style="list-style-type: none"> omklædning til personlig værnemidler af sikkerheds og sundhedsmæssige hensyn, ved tilsmudsede arbejder som fx på autoværksteder, støberier og landbrug, eller omklædning til uniform 					
42	Kan omklædning ske ugenert for hvert køn for sig? (kvinder og mænd skal enten have adskilte omklædningsrum eller mulighed for at anvende samme aflåselige omklædningsrum hver for sig)					
43	Har omklædningsrum passende temperatur og passende tilførsel af frisk luft?					
44	Er gulvarealet mindst 1 m ² per person? ¹⁹					
45	Er rumhøjden mindst 2,2 m i gennemsnit?					
46	Er rummet udstyret med et passende antal siddepladser?					
47	Er der et aflåseligt garderobeskab til hver ansat? ²⁰					
48	Hvis arbejdstøjet bliver vådt, er der så indrettet en særskilt tørreplads, der kan sikre at tøjet er tørt, når det skal bruges igen?					
49	Er afstanden mellem <ul style="list-style-type: none"> modstående garderobeskabe, 					

¹⁸ Hvis der er omklædning fra gangtøj til arbejdstøj, skal der findes omklædningsrum

¹⁹ Ved beregning af gulvarealet medregnes ikke dele af rummet, hvor rumhøjden er under 2 m

²⁰ Hvis arbejdstøj bliver udsat for forurening, skal det opbevares adskilt fra gangtøjet, fx i et ekstra skab for hver ansat, i en stanggarderobe eller på tørrepladsen.

Dette gælder fx i fiskeindustrien, autoreparation og arbejde med sprøjtemaling

Velfærdsforanstaltninger på faste arbejdssteder

Nr.	Arbejds miljøproblemstilling	Relevans Ja/nej	Beskrivelse af risici	Hvordan kan risici imødegås?	Ansvarlig	Løsning i projekt/ Løsning i journal
	<ul style="list-style-type: none"> • mellem skabsrække og modstående væg eller vaskeindretninger mindst 1,2 m?²¹ 					
50	Er de indvendige må i garderobeskabene mindst 30 x 50 x 170 cm?					
51	Er målene 60 x 50 x 170, hvis skabet er opdelt?					
52	Er skabene forsynet med <ul style="list-style-type: none"> • en hylde • ventilationsåbninger foroven og forneden, og er det let, at holde dem rene? 					
To adskilte omklædningsrum						
53	Er arbejdstøjet udsat for en forurening, som ikke må spredes? Fx forurening fra kræftfremkaldende stoffer, giftige og ætsende stoffer, bly, asbest, PCB, smittefarlige organismer, fiskeolie mv.					
54	Hvis arbejdstøjet er udsat for forurening, der ikke må spredes, er der så indrettet to adskilte omklædningsrum?					
55	Er omklædningsrummene placeret sådan, at <ul style="list-style-type: none"> • færdsel imellem dem kun kan ske gennem et baderum, og • færdsel til og fra omklædningsrummet for gangtøj ikke sker gennem områder med forurening? 					
56	Er omklædningsrummet for arbejdstøj indrettet og udstyret, så der på forsvarlig måde kan foretages pakning af arbejdstøjet i tæt emballage, inde det fjernes, fx til vask?					
57	Hvis der benyttes engangsbeklædning eller engangsudstyr, forefindes der så lukkede hensigtsmæssige affaldsbeholdere hertil?					

²¹ Ved lange skabsrækker bør afstanden øges

Velfærdsforanstaltninger på faste arbejdssteder

Nr.	Arbejds miljøproblemstilling	Relevans Ja/nej	Beskrivelse af risici	Hvordan kan risici imødegås?	Ansvarlig	Løsning i projekt/ Løsning i journal
58	Er det sikret at omklædningsrummet ikke skal benyttes af andre end dem, der er udsat for den pågældende forurening?					
Baderum						
59	Er der indrettet baderum, når arbejdet: <ul style="list-style-type: none"> • tilsmudsede, • medfører risiko for forurening med materialer, der kan være smittefarlige, • medfører fare for at komme i berøring med stoffer og materialer, som det af hensyn til sikkerhed og sundhed er vigtigt at få fjernet fra huden, • medfører fare for at komme i berøring med stoffer og materialer, som af hensyn til sikkerhed og sundhed ikke må spredes, • er fysisk anstrengende, og / eller • er vådt? 					
60	Kan badning ske ugenert hvert køn for sig? (Fx ved at der er indrettet bad til hvert køn for sig, eller at kvinder og mænd benytter samme aflåselige baderum hver for sig)					
61	Er baderummet indrettet med et passende antal håndvaske?					
62	Er der mindst et brusebad per 10 personer?					
63	Er brusebadet afskærmet fra omklædningsrum, forrum og andre omgivelser?					
64	Har gulvarealet i brusebadet en bredde på mindst 0,60 m og en fri afstand fra bruseren på mindst 1,2 m?					
65	Er det sikret, at em fra badet ikke kan trænge ind i omklædningsrummet?					

Velfærdsforanstaltninger på faste arbejdssteder

Nr.	Arbejds miljøproblemstilling	Relevans Ja/nej	Beskrivelse af risici	Hvordan kan risici imødegås?	Ansvarlig	Løsning i projekt/ Løsning i journal
66	Hvis arbejdet medfører ildelugt, der ikke kan fjernes ved brusebad, er der så indrettet sauna? ²²					
	Renseplads					
67	Skal personlige værnemidler vaskes, renses, desinficeres eller på anden måde rengøres på arbejdsstedet?					
68	Hvis personlige værnemidler skal vaskes mv. <ul style="list-style-type: none"> er der så indrettet en rensplads et egnet sted, evt. i et særligt rum, og indeholder rummet de nødvendige hjælpemidler til, at rengøringen kan foregå sikkerhedsmæssigt forsvarligt? 					
	Hvileplads, soveplads og telefon					
69	Er særlige hvilepauser nødvendige? ²³					
70	Udføres der tjeneste med tilladelse til at sove?					
71	Hvis der er tilladelse til at sove, er der så indrettet en soveplads i et passende rum, der kan låses? ²⁴					
72	Er der toilet med håndvask i passende nærhed af soverummet?					
73	Har de ansatte adgang til at benytte en telefon? (Fx ved et passende antal telefonautomater)					

18-07-2016

²² Arbejdstilsynet kan fx kræve dette ved arbejde med industrifisk

²³ Fx skal gravide/ammende have mulighed for at hvile sig, hvortil der skal være en hvileplads. Normalt vil en forsvarligt indrettet siddeplads i et rum uden støjgener, tilsmudsede arbejder og uden arbejde med sundhedsskadelige stoffer kunne opfylde kravene om hvileplads. Spiseafdelingen kan evt. anvendes som hvilerum

²⁴ Rummet må ikke anvendes til andre formål, når det benyttes til soverum